

ESTETİK VE SANAT FELSEFESİ DERSİNİ UZAKTAN EĞİTİM İLE ALAN ÖĞRENCİLERİN GERİ BİLDİRİMLERİ

Prof. Dr. Mustafa Cevat ATALAY¹
Arş. Gör. Enis Malik DURAN²

Özet

Bu araştırmanın amacı, uzaktan eğitim ile verilmiş olan *Estetik ve Sanat Felsefesi* dersini inceleyerek öğrenci geri bildirimleri üzerinden yorumlamaktır. Uzaktan eğitim bilgisayar ve internetin yaygınlaşması ile birçok eğitim kademesinde sanal kurs, sanal ders ve konferanslar düzeyinde çevrim içi etkinlik olarak yapılmaktadır. İçinde bulunduğumuz pandemi sürecinde birdenbire gelişen ortama bağlı olarak, sanat eğitimi dersleri dijital platformlar aracılığıyla senkron ve asenkron olarak yapılmaktadır. Bu yeni eğitim ortamına eğitimcilerin ve öğrencilerin yeterli hazırlık ve alt yapı oluşturulmadan adapte olmak zorunda kaldıkları görülmektedir.

Pandemi sürecinde bir zorunluluk olarak, sanat eğitiminde teorik derslerin yanı sıra uygulamalı dersler de uzaktan eğitim ile verilmektedir. Bilgisayar, akıllı telefon, tablet aracılığıyla internet ağ bağlantıları üzerinden yürütülen derslerde öğrenci motivasyonu, kazanımı gibi birçok farklı yönün gözlemlenerek araştırılması, eğitim başarısı için bir gerekliliktir. Özellikle 2019-2020 eğitim-öğretim yılı bahar döneminde üniversitelerin birçoğunda çevrimiçi eğitimin tercih edildiği; öğrencilerin derslere anlık olarak katıldıkları görülmektedir.

Araştırmada yöntem olarak nitel bir araştırma yöntemi tercih edilmiştir. Araştırma verileri, teorik bir ders olan *Estetik ve Sanat Felsefesi* dersini 2019-2020 eğitim-öğretim yılı güz döneminde, fiziksel mekanda örgün olarak alan ve aynı yılın bahar döneminde uzaktan eğitim ile alan aynı grup öğrencilere uygulanan çoktan seçmeli anketin yanıtlarının yorumlanmasından oluşmuştur.

Araştırma sonucuna göre, öğrencilerin genellikle teknolojik alt yapı sorunları yaşadığı, aileleri ile aynı ortamda dersi izlemek zorunda kaldıkları ve fiziksel olarak yapılan derse daha olumlu baktıkları gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *Estetik ve Sanat Felsefesi, Uzaktan Eğitim, Sanat Eğitimi.*

¹ ORCID ID: 0000-0002-7498-4722, Gaziantep Üniversitesi, mcevata@gmail.com, Gaziantep.

² ORCID ID: 0000-0002-3564-9358, Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, enismalikduran@gmail.com, Tekirdağ.

UZAKTAN EĞİTİM

Uzaktan eğitim sisteminin günümüzden yaklaşık üç yüz yıl önce başladığı kabul edilmektedir. 20 Mart 1728 tarihinde Boston Gazetesi'nde verileceği duyurulan *Steno Dersleri* uzaktan eğitimin nüvesini oluşturan bir girişim olarak öne çıkmaktadır. Uzaktan eğitimle ilgili çalışmalar 1840 yılında mektupla eğitim sisteminin temelleri üzerine fikirler geliştiren Isaac Pitman tarafından İngiltere'de başlatılmış; daha sonra Amerika Birleşik Devletleri 1883 yılında Mektupla Eğitim Üniversitesi'ni kurarak bu modeli örnek almıştır. 1892 yılında Pennsylvania Eyalet Üniversitesi, öğrencilerin uzaktaki nüfuslara erişimini sağlamak amacıyla bir yazışma programı geliştiren ilk üniversitelerden biri olarak gösterilmektedir. (Edward, Banas, Frances, Emory, 1998: 365-383)

ABD'de 1920'lerde teknolojik gelişmelerle birlikte radyoculuğun yaygınlık kazanması, uzaktan eğitim sisteminin de ivme kazanmasına ve geniş kırsal alanlara sahip ülkede eğitimli birey oranında artışın yaşanmasına sebep olmuştur.

Uzaktan eğitim modeline erken uyum gösteren ülkelerin başında gelen Almanya, Tele Colleg, Schulfernsehen, Fern Universität ve Deutsch Institut Fur Fernstudien gibi günümüze kadar gelen eğitim kurumlarının temellerini 1850'li yıllarda atmıştır. 1930'larda mektupla uzaktan eğitim sistemini geliştiren Fransa'da, özel sektörün öncülük ettiği eğitim biçimine daha sonradan devlet desteği sağlanmıştır. İkinci Dünya Savaşı sonrası uzaktan eğitime ağırlık veren Japonya, Çin ve Hindistan'ın yanı sıra dünyanın farklı bölgelerinde uzaktan eğitim modelleri geliştirilirken; Güney Afrika'da 1873 yılında kurulan Ümit Burnu Üniversitesi'nin uzaktan eğitim modelleri tasarlaması dikkat çekicidir. (Kırık, 2014: 73-94).

İkinci Dünya Savaşı sonrası küresel anlamda gelişim gösteren uzaktan eğitim modelleri, internet ağ sisteminin yaygınlık kazanmasıyla, Google Meet, Skype, Google Zoom, Google Classroom vb. uygulamalar ve kurumların kendi bünyelerinde geliştirdikleri çevrimiçi programlarla varlığını sürdürmektedir.

Uzaktan eğitim modelinin gelişiminin altında yatan temel gereksinim öğrenen ve öğrenen arasındaki süreçleri kısaltarak, fiziki ihtiyaçlardan bağımsızlaşp yaygın eğitimin sağlanmasıdır.

“Öğreten ve öğrenenin aynı ortamda bulunmadan öğrenenin eğitim hizmetinden yararlanması için öğretim süreçlerini uzaktan ve bir merkezden düzenlenmesi, sunması değerlendirilip geliştirilmesine uzaktan eğitim denebilir. Öğrenenler öğretim süreçlerinden doğrudan

etkileşime girmeden, ya da girerek yararlanabilir. ... Uzaktan eğitim internette uzaktan eğitim uygulamaları tek ve çift yönlü olabilir. Tek yönlü iletişimde öğretmen ve öğrenciler yalnız e-posta'yı www. sayfalarını kullanabilir. Çift yönlü iletişimde ise yazılımlar aracılığıyla (CU-S ve Microsoft Netmeeting vb.) yüz yüze iletişim ve etkileşim sağlanabilir." (Akt: Sönmez, 181).

Türkiye’de uzaktan eğitim sistemi Cumhuriyet dönemiyle birlikte bir ihtiyaç haline gelmiştir. Harf İnkılabı ile eğitim sistemi kökten değişime uğramıştır. Başta okuma yazma oranını yükseltebilmek ve yaygın eğitimi sağlayabilmek için posta; sonraları ise radyo ve televizyonlar üzerinden verilen derslerle eğitim yaygınlaştırmaya çalışılmıştır.

Devlet nezdinde ilk uzaktan eğitim uygulaması 1956 yılında mektupla yazışma yöntemiyle gerçekleşmiştir. Bu eğitimin amacı banka personellerine mektup yoluyla hizmet içi eğitim verme çerçevesinde gerçekleşmiştir.

"1972’te bütün Lise mezunlarına yüksek öğretim yaptırmayı vaat eden dönemin hükümeti, mektupla yüksek öğretim denen bir uygulamaya gitmiş ve 46000 öğrenci bu yolla öğretmen yetiştiren programlara alınmıştır. Resim, Müzik, Beden Eğitimi dersleri de dahil, çeşitli dallarda mektupla öğretmen yetiştirilmeye çalışılmıştır. " (Akyüz, 2009: 391)

İnternetin sistemi öncesinde, kültürel homojenliği sağlayan ve bilginin yaygınlaşmasında araçsallaşan televizyonlar üzerinden izleyiciye aktarılan dersler, günümüzdeki uzaktan eğitim sistemi modeline oldukça yakındır.

21. yüzyıla gelindiğinde, internet teknolojisinin yaygınlaşması ve giderek artan küresel iletişim ağlarının kullanılabilirliğini sağlayan aygıtların teknolojik gelişmelerle daha küçük boyutlarda tasarlanmasıyla ağ toplumu içerisindeki birey her an her yerde bulunabilme yetisi kazandırmıştır. Giderek dijitalleşen yaşam biçiminde birçok alanda olduğu gibi eğitimde de öncelikle spesifik alanlarda ve özel sektörde dijitalleşme dönüşümü başlamıştır.

2020 yılında küresel bir salgına dönüşen Covid-19 virüsü tüm dünyayı etkisi altına almıştır. İçinde bulunduğumuz 2020 Kasım ayında salgın kontrol edilemez biçimde devam etmektedir. Yaşanan gelişmeler bu güne dek süregelen; başta ekonomi, sağlık ve eğitim sektörü için, yeni paradigmaların oluşturulmasını zorunlu hale gelmiştir. Bu süreçte özellikle eğitim kurumlarının işleyişini sürdürebilmesi için başvurdukları ilk çare çevrimiçi- çevrimdışı uzaktan eğitimidir.

Çalışma konusu olan Sanat Felsefesi ve Estetik dersi teorik olarak uygulanan bir derstir. Örgün eğitim sürecinde verilen bu ders öğretim elemanının oluşturulduğu ders içeriği üzerinden yapılmaktadır. Öğrencilerin öğrenme düzeyleri genellikle sınav veya araştırma ödevleri gibi değerlendirmelerle belirlenmektedir.

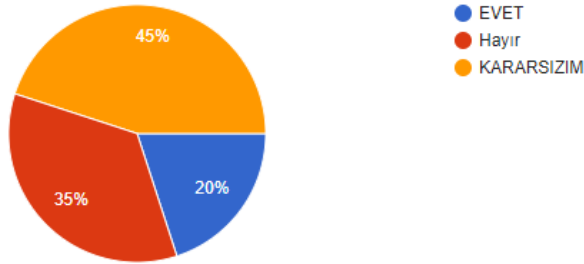
Ders esnasında öğrencilerle tartışmalar yapılarak dersin etkileşimli yapılması sağlanabilmektedir. Bunun yanında öğrenciler ders içeriği hakkında okumalar sayesinde dersleri daha fazla özümseyebilmektedirler.

Sanat Felsefesi ve estetik dersi Uzaktan eğitim ile verilirken genellikle teorik anlatım ve slayt gösterisi eşliğinde çevrimiçi olarak yapılmaktadır. Bu kapsamda ders hakkında öğrenci görüşleri değerlendirilmiştir.

BULGULAR

SANAT FELSEFESİ DERSİNİ UZAKTAN EĞİTİM İLE DAHA İYİ ANLIYORUM-ANLADIM.

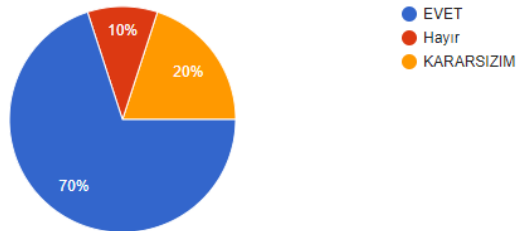
20 yanıt

*“Sanat Felsefesi ve Estetik uzaktan eğitim dersini uzaktan eğitimde iyi anladım/anlıyorum.” sorusuna %20 gibi düşük bir oranla **Evet** cevabı verilmiştir.*

UZAKTAN EĞİTİMDE SANAT FELSEFESİ DERSİNİN ESKİDEN OLDUĞU GİBİ SINIFTA YAPILMASI DAHA İYİ OLUR.

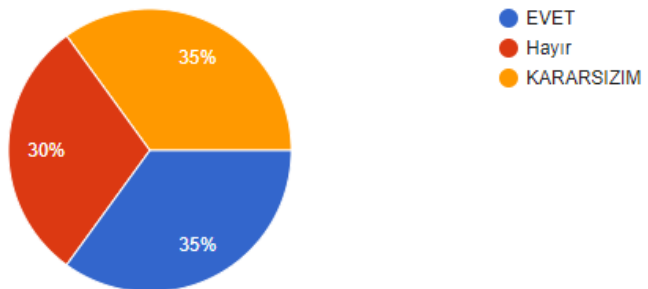
20 yanıt

*“Sanat Felsefesi ve Estetik uzaktan eğitim dersinin eskiden olduğu gibi sınıfta yapılması daha iyi olur.” sorusuna %70 gibi yüksek bir oranla **Evet** cevabı verilmiştir.*

SANAT FELSEFESİ DERSİ UZAKTAN EĞİTİM İÇİN UYGUN DEĞİLDİR.

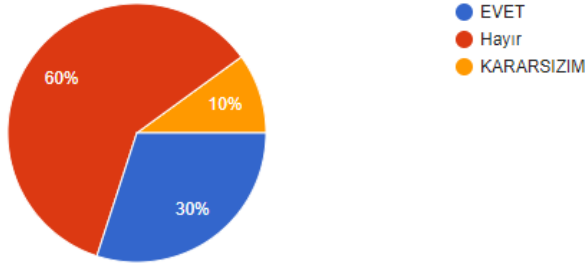
20 yanıt

“Sanat Felsefesi ve Estetik dersi uzaktan eğitim için uygun değildir.” sorusuna verilen cevapların oranları birbirine çok yakındır.

ÖĞRETİM ELEMANINA SORULAR SORMAM İÇİN SANAT FELSEFESİ VE ESTETİK UZAKTAN EĞİTİM DERSİ UYGUN DEĞİL.

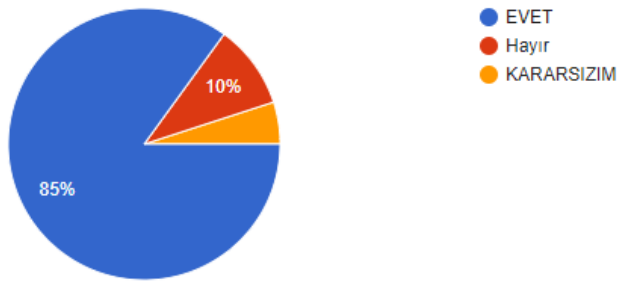
20 yanıt

*“Öğretim elemanına sorular sormam için Sanat Felsefesi ve Estetik uzaktan eğitim dersi uygun değil.” sorusuna %60 gibi yüksek bir oranla **Hayır** cevabı verilmiştir.*

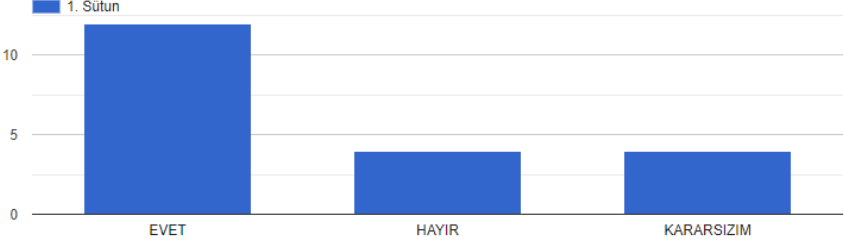
SANAT FELSEFESİ VE ESTETİK DERSİNİ SINIFTA İŞLEMEK ODAKLANMAMI ARTIYOR.

20 yanıt

*“Sanat Felsefesi ve Estetik uzaktan eğitim dersini sınıfta işlemek odaklanmamı artırıyor.” sorusuna verilen cevaplara göre **Evet** cevabı verenlerin oranları yüksek %85’dir.*

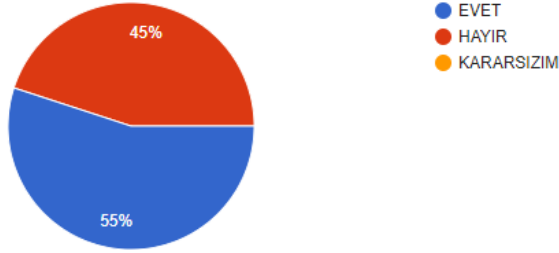
SANAT FELSEFESİ VE ESTETİK DERSİNDE UZAKTAN EĞİTİMDE YARARLI DEĞİL ÇÜNKÜ
SÜREKLİ BAĞLANTIM KOPUYOR

*“Sanat Felsefesi ve Estetik uzaktan eğitim dersini uzaktan eğitimde yararlı değil çünkü sürekli bağlantım kopuyor.” sorusuna %60 gibi yüksek bir oranla **Evet** cevabı verilmiştir.*

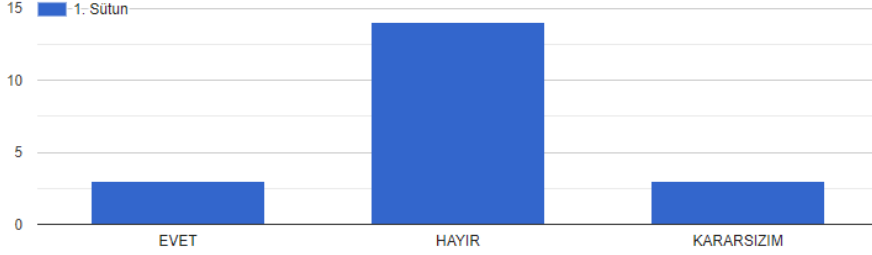
SANAT FELSEFESİ VE ESTETİK DERSİ UZAKTAN EĞİTİMİNE BULUNDUĞUM EV ORTAMI NEDENİ
İLE ODAKLANAMIYORUM.

20 yanıt

*“Sanat Felsefesi ve Estetik uzaktan eğitim dersini uzaktan eğitimde ev ortamı nedeni ile odaklanamıyorum.” sorusuna verilen cevaplara göre **Evet** cevabı verenlerin oranları biraz yüksek %55’dir.*

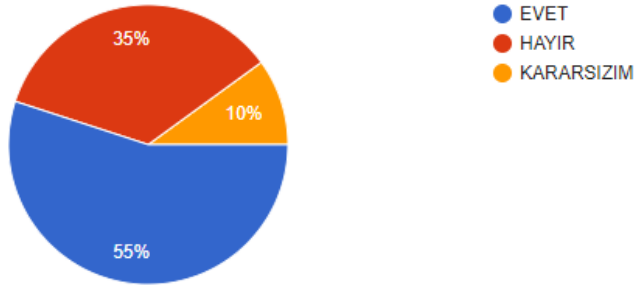
SANAT FELSEFESİ VE ESTETİK DERSİ UZAKTAN EĞİTİM DERSİNE YALNIZCA DERS YOKLAMASI İÇİN GİRİŞ YAPIYORUM.

*“Sanat Felsefesi ve Estetik dersi uzaktan eğitim dersine uzaktan yalnızca ders yoklaması için giriş yapıyorum.” sorusuna %80 gibi yüksek bir oranla **Hayır** cevabı verilmiştir.*

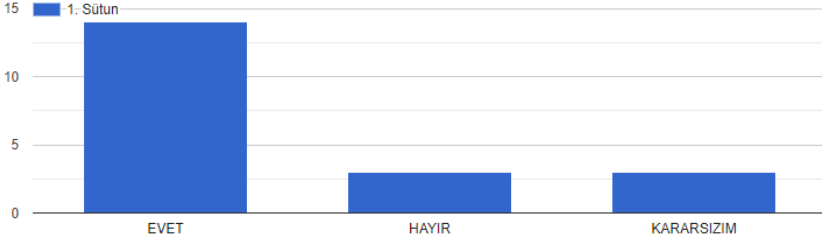
SANAT FELSEFESİ VE ESTETİK DERSİ UZAKTAN EĞİTİM İÇİN UYGUN DEĞİLDİR.

20 yanıt

*“Sanat Felsefesi ve Estetik uzaktan eğitim dersini uzaktan eğitim için uygun değildir.” sorusuna verilen cevaplara göre **Evet** cevabı verenlerin oranları biraz yüksek %55’dir.*

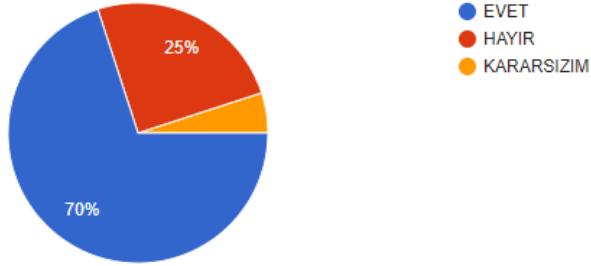
SANAT FELSEFESİ VE ESTETİK UZAKTAN EĞİTİM DERSİNDE, ARKADAŞLARIMLA VE ÖĞRETİM ELEMANI İLE DERS KONUSU HAKKINDA FİKİRLERİMİ PAYLAŞABİLİRİM.

*“Sanat Felsefesi ve Estetik uzaktan eğitim dersinde arkadaşlarımla ve öğretim elemanı ile ders konusu hakkında fikirlerimi paylaşabilirim.” sorusuna %80 gibi yüksek bir oranla **Evet** cevabı verilmiştir.*

SANAT FELSEFESİ VE ESTETİK UZAKTAN EĞİTİM DERSİ İÇİN KİŞİSEL BİLGİSAYAR KULLANIYORUM.

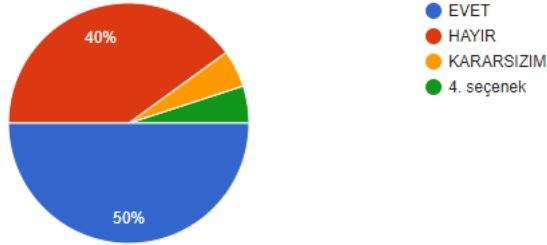
20 yanıt

*“Sanat Felsefesi ve Estetik uzaktan eğitim dersi için kişisel bilgisayar kullanıyorum.” sorusuna %70 gibi yüksek bir oranla **Evet** cevabı verilmiştir.*

SANAT FELSEFESİ VE ESTETİK UZAKTAN EĞİTİM DERSİNE KATILIRKEN AKILLI TELEFONUMU KULLANIYORUM.

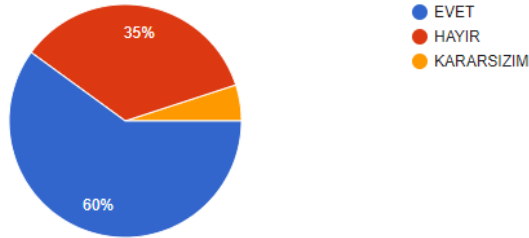
20 yanıt

*“Sanat Felsefesi ve Estetik uzaktan eğitim dersine katılırken akıllı telefonumu kullanıyorum.” sorusuna verilen cevaplara göre **Evet** cevabı verenlerin oranları orta düzeyde %50’dir.*

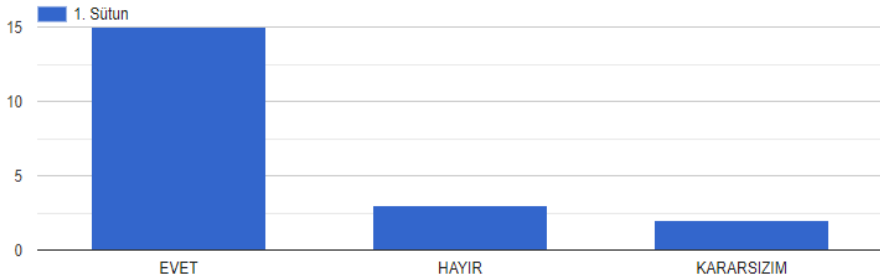
SANAT FELSEFESİ VE ESTETİK UZAKTAN EĞİTİM DERSİNE KATILMAK İÇİN İNTERNET PAKETİM VAR.

20 yanıt

*“Sanat Felsefesi ve Estetik dersine uzaktan eğitim dersine katılmak için internet paketim var.” cevaplara göre **Evet** cevabı verenlerin oranları biraz yüksek %60’dır.*

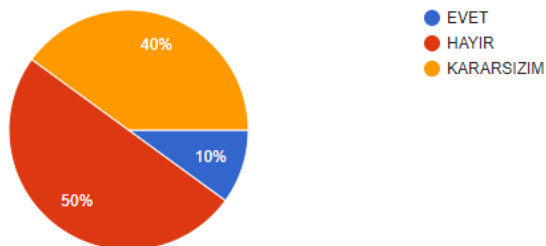
SANAT FELSEFESİ VE ESTETİK UZAKTAN EĞİTİM DERSİNE KATILIRKEN AİLEMLE AYNI MEKANDA BULUNURUM.

*“Sanat Felsefesi ve Estetik uzaktan eğitim dersine katılırken ailemle aynı mekanda bulunurum.” sorusuna %80 gibi yüksek bir oranla **Evet** cevabı verilmiştir.*

SANAT FELSEFESİ VE ESTETİK UZAKTAN EĞİTİM DERSİ UZAKTAN EĞİTİM SAYESİNDE DAHA İYİ ANLIYORUM.

20 yanıt

*“Sanat Felsefesi ve Estetik uzaktan eğitim dersi uzaktan eğitim sayesinde daha iyi anladım/anlıyorum.” sorusuna verilen cevaplara göre **Evet** cevabı verenlerin oranları orta düzeyde %50’dir.*

SONUÇ

Öğrencilerden gelen dönütlere göre, öğrencilerin Sanat Felsefesi ve Estetik uzaktan eğitim dersini uzaktan eğitimde iyi anladım/anlıyorum, sorusuna verilen cevaplardan öğrencilerin dersi örgün eğitimden daha az anladıkları söylenebilir.

Sanat Felsefesi ve Estetik uzaktan eğitim dersini uzaktan eğitimde iyi anladım/anlıyorum, sorusuna verilen cevaplara göre öğrenciler dersin örgün eğitimde olduğu gibi sınıf ortamında yapılmasının uygun olacağını belirtmişlerdir.

Sanat Felsefesi ve Estetik uzaktan eğitim dersi uzaktan eğitim için uygun değildir, sorusuna verilen cevaplara göre Evet cevabı verenler ile diğer cevapların oranları birbirlerine çok yakındır.

Sanat Felsefesi ve Estetik uzaktan eğitim dersini sınıfta işlemek odaklanmamı artırıyor, sorusuna verilen cevaplara göre Evet cevabı verenlerin oranları yüksek %85'dir. Bu nedenle öğrencilerin motivasyon için sınıf ortamını tercih ettikleri gözükmemektedir.

Sanat Felsefesi ve Estetik uzaktan eğitim dersini uzaktan eğitimde yararlı değil çünkü sürekli bağlantım kopuyor, sorusuna verilen cevaplara göre Evet cevabı verenlerin oranları yüksek %60'dır. İnternet bağlantısı sorunu önemli bir problem olmaktadır.

Sanat Felsefesi ve Estetik uzaktan eğitim dersini uzaktan eğitimde ev ortamı nedeni ile odaklanamıyorum, sorusuna verilen cevaplara göre Evet cevabı verenlerin oranları yüksek %55'dir. Bu nedenle öğrencilerin odaklanmada sınıfta daha iyi oldukları söylenebilir.

Sanat Felsefesi ve Estetik uzaktan eğitim dersini uzaktan eğitimde yalnızca ders yoklaması için giriş yapıyorum, sorusunun cevaplarına göre Hayır cevabı verenlerin oranları yüksek %80'dir. Öğrencilerin çok büyük oranda dersi dinlemek için girdikleri söylenebilir.

Sanat Felsefesi ve Estetik uzaktan eğitim dersini uzaktan eğitimde arkadaşlarımla ve öğretim elemanı ile ders konusu hakkında fikirlerimi paylaşabilirim, sorusuna verilen cevaplardan öğrencilerin sınıf içi etkileşim kurmakta engelleri bulunmadığı söylenebilir.

Sanat Felsefesi ve Estetik uzaktan eğitim dersi için kişisel bilgisayar kullanıyorum, sorusuna verilen cevaplara göre öğrencilerden kişisel bilgisayarlar kullanma oranı %80, akıllı telefonla giriş yapma oranı %50 olarak tespit edilmiştir. Öğrencilerin büyük çoğunlukla bilgisayar ve akıllı telefon kullandıkları söylenebilir.

Genel sonuç olarak öğrencilerin örgün eğitimle tekrar ders yapmak istedikleri, bunun yanında ev ortamının odaklanmada sorun oluşturduğu söylenebilir.

KAYNAKÇA

- Akyüz, Y. (2009) Türk Eğitim Tarihi, Pegem Akademi, 14. Baskı, Ankara
- Kırık, A. M. (2014) Uzaktan Eğitimin Tarihsel Gelişimi ve Türkiye'deki Durumu, Marmara İletişim Dergisi, Yıl: Sayı: 21, 73-94
- Harvey, D. Postmodernliğin Durumu, (Çev. Sungur Savran), Metis Yayınları, İstanbul, 2003
- Edward J. Banas, W. Frances Emory, (1998) History and Issues Of Distance Learning, Public Administration Quarterly, FALL, Vol. 22, No. 3 (FALL, 1998), pp. 365-383
- Sönmez, V. (2009) Öğretim İlke ve Yöntemleri, Anı yayıncılık, Ankara.